

Ombudsutbildning för palliativa ombud

DAG 2

23 mars 2023

Linda Frode

Specialistsjuksköterska i demensvård och palliativ vård

Zara Höök

Specialistsjuksköterska i palliativ vård

Johan Sundelöf, MD, PhD

Överläkare

Specialist i geriatrisk och palliativ medicin

Arrangeras av:

Palliativa konsultteamet, Palliativt centrum, Akademiska sjukhuset, Uppsala

<https://forms.office.com/e/NBHAHybVWu>

Anmäl din närvaro
på länken

Ombudsutbildning i palliativ vård

- Skapad av Palliativa konsultteamet, Palliativt centrum
- **För hela Uppsala län;** Region Uppsala och kommunerna
- **Målet:** alla palliativa ombud i länet ska gå denna utbildning och sprida vidare sin kunskap till sina kollegor för att förbättra den palliativa vården på sin arbetsplats.

Ni tar med er kunskapen tillbaka till arbetsplatsen och lär era kollegor.
Viktigt att du är aktiv och har driv och engagemang!

Upplägg

- Föreläsningen streamas och spelas in

**Om du tittar efter 23 mars 2023 och har frågor
maila dom till palliativt.centrum@akademiska.se**

Agenda

- Uppföljning om ansvarsfördelning och teamarbete.
- Identifiera palliativa vårdbehov
- Svenska palliativregistret – täckningsgrad och ta fram statistik
- Farmakologisk symtomlindring i palliativ vård
- Praktiska tips och råd
- Tillbaka till arbetsplatsen, planering
- Kunskapstest
- Utvärdering och avslut

Efter utbildningen:

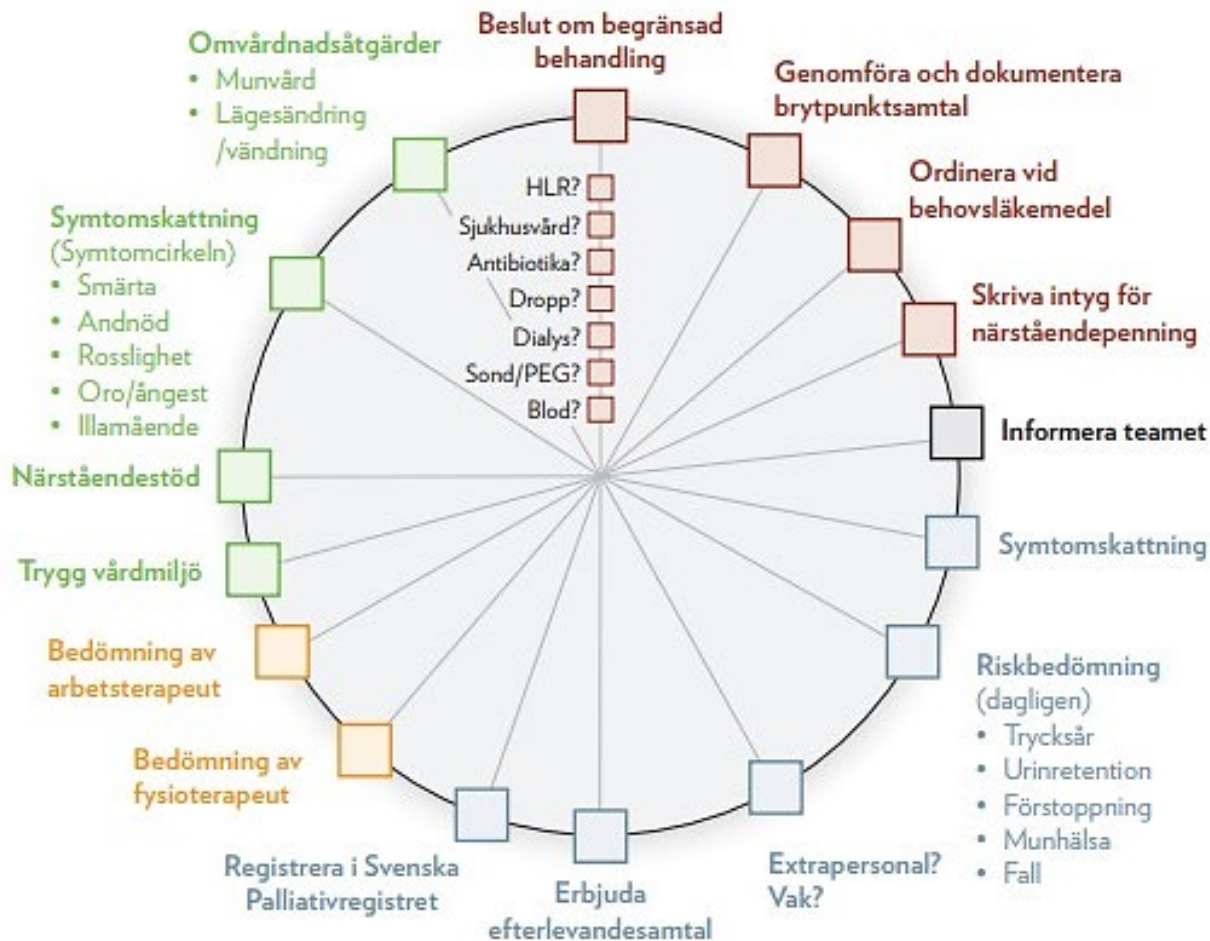
- Återkoppling/uppföljning via Teams återkommande (några gånger per termin)
- Deltagande i nätverksträffar

Håll koll på hemsidan – www.akademiska.se/pkt

Alla har rätt till god palliativ vård

- Högst prioriterad *när* och *där* behovet uppstår
- Lika högt prioriterad som akutsjukvård

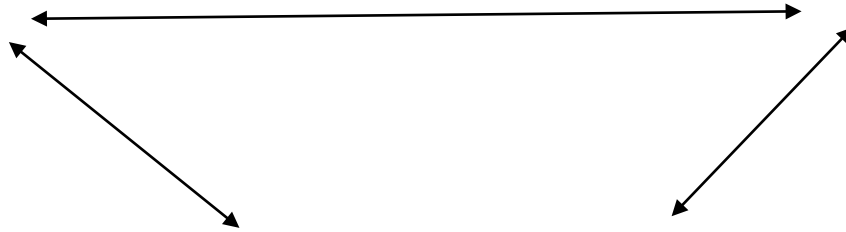
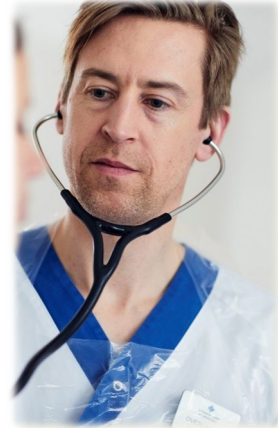

Region Uppsala

Dialog inom teamet

- Vi måste prata med varandra - berätta vad vi ser
Ändra inriktning på vården - "är patienten palliativ?"

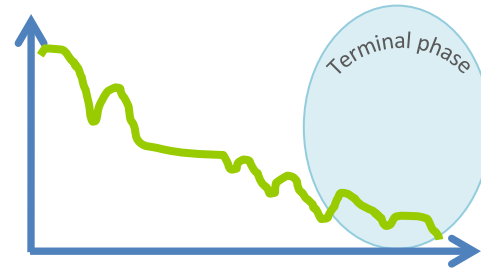

**Vad krävs för att få det här arbetssättet
att fungera på er arbetsplats?**

Att identifiera livets slutskede och planering av vården i förväg är nyckeln till samsyn och trygg palliativ vård

Etiska frågor:

- HLR?
- Antibiotika?
- Remittering till sjukhus?
- Nutrition/sond?
- Funderingar?
- Prioriteringar? Vad är viktigt?
- Personkännedom

Att lyfta blicken i tid

- Vad ska målen med vården vara?
- Vad är viktigast för den som är sjuk?
- Vilka prioriteringar vill han eller hon göra?
- Finns det skäl att planera på ett annat sätt än att remittera till sjukhus eller genomföra arbetsamma undersökningar eller behandlingar?
- Vad säger den som är sjuk?
- Vad säger närstående?
- Kan närstående hjälpa oss att förstå hur den sjuke skulle ha velat ha det om han eller hon hade kunnat förmedla sig?
- **För vems skull?**

Att identifiera patienter med palliativa behov

- För att identifiera vuxna patienter med palliativa vårdbehov kan SPICT var till hjälp (presenteras på senare slide)
- The surprise question
”Skulle jag bli förvånad om patienten avlider inom närmaste året?”

Misstanke om palliativa behov föreligger vid progressiv obotlig sjukdom och följande kliniska bild:

- Successivt försämrat allmäntillstånd trots fortsatt livsförlängande behandling
- WHO performance status 3–4 (i behov av vila mer än 50 procent av vaken tid)
- upprepade oplanerade vårdtillfällen på sjukhus utan klinisk förbättring
- ofrivillig viktnedgång
- otillräcklig symtomlindring
- påtaglig oro, ångest eller stress hos patienten eller närstående
- täta infektionsepisoder som kräver behandling
- förväntad snabb utveckling av besvärande symtom.

SPICT-SE

- Supportive and Palliative Care Indicators Tool [SPICT]
- Bedömningsinstrument för identifiering av patienter med behov av palliativa insatser.
- SP ICT-SE översatt och validerat i en svensk sjukvårdskontext.
<https://palliativregistret.se/media/mmpp5kvw/info-om-spict-se.pdf>
- Översättning:
Lotta Pham, sjuksköterska och doktorand ,
 Högskolan i Halmstad,
Maria Arnby är sjuksköterska, fil.mag., Palliativt centrum Sahlgrenska universitetssjukhuset.

SPICT-SETM används för att identifiera patienter vars hälsa försämras. Bedöm icke tillgodosedda stödande och palliativa vårdbehov och planera vården.

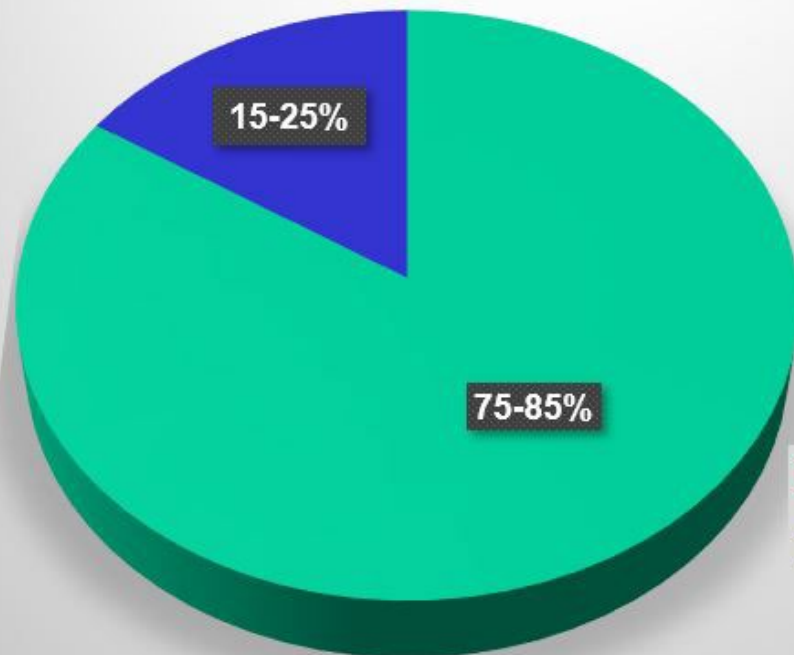
Sök efter allmänna indikatorer på nedsatt eller successivt försämrat hälsotillstånd.

- Oplanerade sjukhusinläggningar.
- Nedsatt eller successivt försämrad funktionsförmåga med begränsad återhämtning (till exempel patienten är bunden till säng eller stol under mer än hälften av dygnets vakna timmar).
- Beroende av andras omsorg p.g.a. tilltagande fysiska och/eller psykiska hälsoproblem.
- Den som vårdar den sjuke behöver mer hjälp och stöd.
- Progredierande viktnedgång, kvarstående undervikt eller låg muskelmassa.
- Kvarstående symtom trots optimal behandling av grundsjukdom(ar).
- Patienten (eller anhöriga/närstående) efterfrågar palliativ vård – hen/de väljer att begränsa, avsluta eller avstå behandling eller vill fokusera på livskvalitet.

Sök efter kliniska indikatorer för en eller flera livshotande, icke botbara sjukdomar.

Cancer	Hjärt-/kärlsjukdom	Njursjukdom
<p>Avtagande funktionsförmåga p.g.a. progredierande cancersjukdom.</p> <p>För skör för onkologisk behandling eller onkologisk behandling enbart i symtomlindrande syfte.</p>	<p>Hjärtsvikt eller utbredt, icke behandlingsbar koronarsjukdom med andnöd eller bröstsmärta i vila eller vid minimal ansträngning.</p> <p>Allvarlig inoperabel perifer kärlsjukdom.</p>	<p>Njursvikt stadium 4 eller 5 (eGFR <30 ml/min) med progredierande försämring av allmäntillståndet.</p> <p>Njursvikt som ytterligare försämrar annan livshotande, icke botbar sjukdom eller försämrar annan behandling.</p> <p>Avslutar eller avstår från dialys.</p>
<p>Demens/skörhet</p> <p>Oförmåga att klä på sig, gå eller äta själv.</p> <p>Äter och dricker mindre. Sväljningssvårigheter.</p> <p>Urin- och faecesinkontinens.</p> <p>Inte kapabel att kommunicera verbalt. Begränsad förmåga till social interaktion.</p> <p>Upprepade fall med eller utan femurfraktur.</p> <p>Återkommande feberepisoder eller infektioner, t.ex. aspirationspneumoni.</p>	<p>Respiratorisk sjukdom</p> <p>Allvarlig kronisk lungsjukdom med andnöd i vila eller vid minimal fysisk ansträngning även mellan exacerbationer.</p> <p>Kronisk hypoxi med behov av långtidsbehandling med syrgas.</p> <p>Har behövt ventilationsstöd p.g.a. respiratorisk insufficiens eller ventilationsstöd är kontraindicerat.</p>	<p>Leversjukdom</p> <p>Levercirrhos med en eller flera komplikationer under senaste året:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ascites som inte svarar på diuretikabehandling • hepatisk encefalopati • hepatorenalt syndrom • bakteriell peritonit • återkommande varixblödningar <p>Levertransplantation är inte möjlig.</p>
<p>Neurologisk sjukdom</p> <p>Progredierande försämring av fysisk och/eller kognitiv funktion trots optimal behandling.</p> <p>Talsvårigheter med tilltagande kommunikationssvårigheter och/eller tilltagande sväljningsproblem.</p> <p>Upprepade aspirationspneumonier. Andnöd eller respiratorisk svikt.</p> <p>Kvarstående pares efter stroke, med signifikant funktionsnedsättning och bestående funktionshinder.</p>	<p>Andra tillstånd</p> <p>Försämring av, och risk för att avlida i, annan sjukdom eller komplikation. Ingen tillgänglig behandling gagnar patienten.</p>	
<p>Genomgång av aktuell vård och vårdplan.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gå igenom aktuell behandling och medicinerig för att säkerställa att patienten får optimal vård. Minimera polyfarmaci. • Överväg specialistbedömning vid symtom eller behov som är komplexa och svårhanterliga. • I samråd med patient och anhöriga/närstående upprätta en vårdplan med aktuella och framtida mål med vården. Ge även stöd till anhöriga/närstående. • Planera i tidigt skede om patienten löper risk att förlora sin beslutsförmåga. • Dokumentera, kommunicera och samordna vårdplanen. 		

Specialiserad palliativ hemsjukvård
Specialiserad palliativ slutenvårdsavdelning

På Sjukhus, i hemmet med
hemtjänst och särskilda
boendeformer.

- Allmän palliativ vård
- Specialiserad palliativ vård

Den specialiserade palliativa vården i Uppsala län

LAH

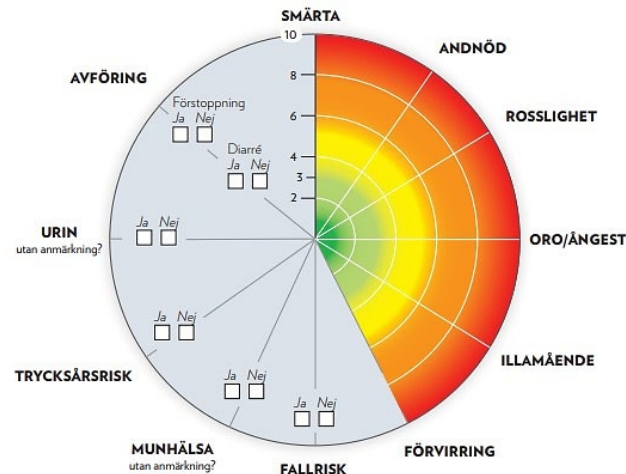
Enköping, Håbo
och Södra Heby
kommun

ASH

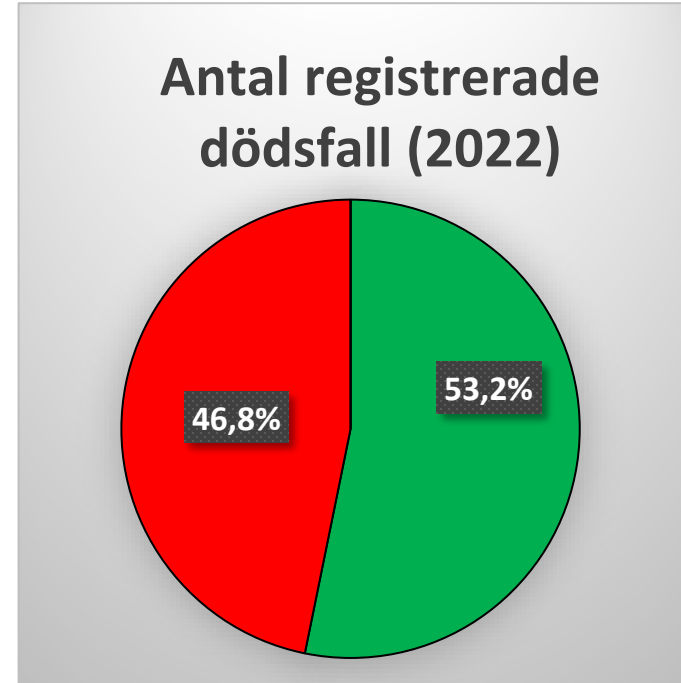
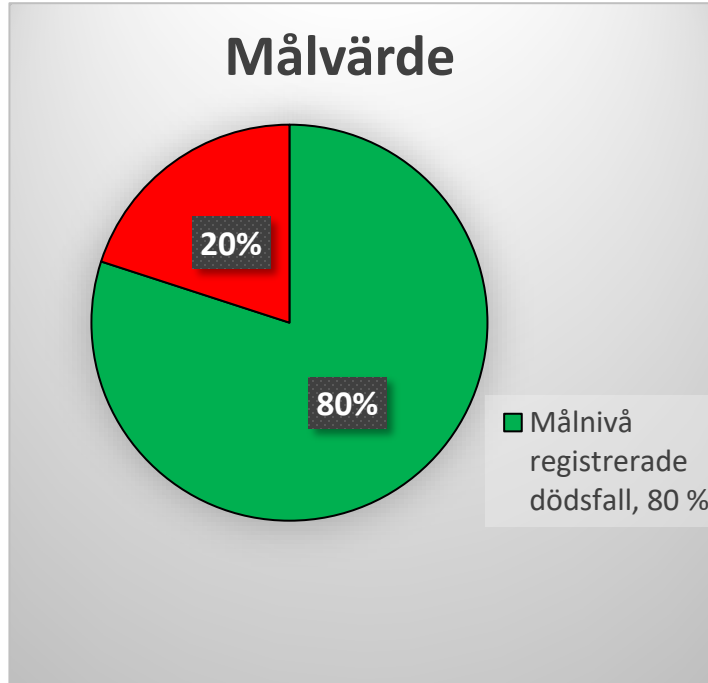
Uppsala, Knivsta,
Norduppland: Tierp,
Östhammar, Älvkarleby
och Norra Heby kommun

Socialstyrelsens kvalitetsindikatorer

1. Munhälsobedömning
2. Smärtskattning
3. Symtomskattning
4. Vid behovsordination av opioid mot smärta.
5. Vid behovsordination mot ångest/oro.
6. Förekomst av trycksår
7. Genomfört och dokumenterat brytpunktssamtal
8. Två eller flera inskrivningar i slutenvård de sista 30 dagarna i livet
9. Registrering i Svenska palliativregistret

Uppsala län

Ta fram ett spindeldiagram för din arbetsplats

Välkommen till Svenska palliativregistret!

Ny reviderad Dödsfallsenkät från 1/1-22!

Syfte med registret

Svenska palliativregistret är ett nationellt kvalitetsregister. Syftet är att förbättra vården i livets slut för patienten och deras närstående. Detta inkluderar ALLA dödsfall oavsett diagnos, kön, ålder eller dödsplats. Vårdpersonal besvarar en enkät med cirka 30 frågor som handlar om hur vården varit sista veckan i livet och vi har även en enkät för närstående. Personalen använder sedan resultaten för att se vilken kvalitet som vården håller och vad som behöver förbättras. När förbättringar görs kan man använda resultat från Svenska palliativregistret för uppföljning. På denna hemsida kan vårdpersonal hitta olika typer av kunskapsstöd och andra dokument som hjälper dem att kunna erbjuda en jämlik och god vård.

Kom igång med registrering

För att logga in krävs säker inloggning i form av SITHS kort. Mejla ditt namn, hela HSA-ID (börjar på SE) och arbetsplats till info@palliativregistret.se så registrerar vi ditt kort. Vet du inte ditt HSA-ID, sätt i datorn och klicka här. Markera den ruta där det står HSA eller SE. Ta en kopia på informationen och bifoga i mejlet. Är du redan registrerad? Logga in uppe till höger på sidan. Vid svårigheter läs mer under Vårdpersonal och SITHS kort.

Utdataportal

Här kan du se samlad övergripande statistik. Instruktion hittar du nedan. Vill du se din enhets resultat, vänligen logga in med ditt SITHS kort.

www.palliativregistret.se

Då du har en inloggning till Svenska Palliativregistret så innebär det att vi hanterar personuppgifter såsom namn, epost, personnummer och HSAID. Genom att gå vidare så accepterar du detta. Om du inte längre vill vara en användare, kontakta Svenska Palliativregistret.

Välj verksamhet

(Du måste välja vilken verksamhet och enhet du vill registrera på innan registreringsmenyn blir tillgänglig)

<Välj en verksamhet> ▼

- Skapa engångsinloggning för närståendeenkät
- Statistik

Dödsfallsenkät ▾

Närståendeenkät ▾

Sparade rapporter

Välkommen till Svenska palliativregistrets utdataportal!

Här presenteras de inrapporterade resultaten fortlöpande för både Dödsfallsenkäten och Närståendeenkäten. En inskickad komplett registrering hamnar direkt i portalen efter tekniskt godkänd validering vilket innebär att resultaten kan ändras varje minut.

Det är Svenska palliativregistrets önskemål att **samtliga** dödsfall i Sverige skall registreras och att Närståendeenkäten erbjuds till en närstående för **alla** registrerade dödsfall.

Det finns data i Svenska palliativregistret ifrån 2005 men av jämförbarhetsskäl kan du i utdataportalen endast se data ifrån 2011 och framåt. Observera att frågor i dödsfallsenkäten har ändrats under åren. Det innebär att vissa resultat bara finns för en begränsad tidsperiod och medför att dina urval inte kan visas för hela den tidsperioden du försöker välja ibland.

Utdataportalens första rapport från Närståendeenkäten ger en överblick av hur många som besvarat enkäten utifrån utskickade inloggningsuppgifter. Inom kort kommer fler rapporter som redovisar svaren i flervalfrågorna att publiceras.

För Närståendeenkäten visas data från januari 2021, fullständiga data för aktuell enkät och tidigare enkäter kan erhållas genom separat förfrågan om datauttag. Data med mindre än 2 utskickade enkäter kommer ej redovisas i utdataportalen eller för enskilda datauttag.

Svenska palliativregistret

Box 1024
551 11 Jönköping

Kontakt

Telefon: 0480-418040
E-post: info@palliativregistret.se

Home | **Dödsfallsenkät** ^ | Närståendeenkät v | Sparade rapporter

Välkommen!

Här presenteras data från registreringarna i Svenska palliativregistret. Det är Svenska palliativregistret som ansvarar för närstående förundersökningarna. Det finns data från registreringarna framåt. Observera att observationstidsperiod och utdataportalen är inloggningsskyddade.

För Närstående undersökningarna:

- Brytpunktssamtal >
- Ordinerad injektion >
- Skattning >
- Symtom >
- Trycksår >
- Antal dödsfall
- Behandlingsbeslut
- Dropp/sondtillförsel sista levnadsdygnet
- Efterlevandesamtal
- Konsultation
- Munhälsobedömning
- Närvaro
- Spindeldiagram
- Svår smärta
- Täckningsgrad
- Undersökt av läkare
- Väntade/oväntade

Utdataportal!

...omplett

...s till en

...2011 och

...nsad

...ade

...om separat

...tauttag.

Svenska palliativregistret
Box 1024
551 11 Jönköping

Kontakt
Telefon: 0480-418040
E-post: info@palliativregistret.se

Dödsfallsenkät ▾

Närståendeenkät ▾

Sparade rapporter

DIAGRAM

TABELL

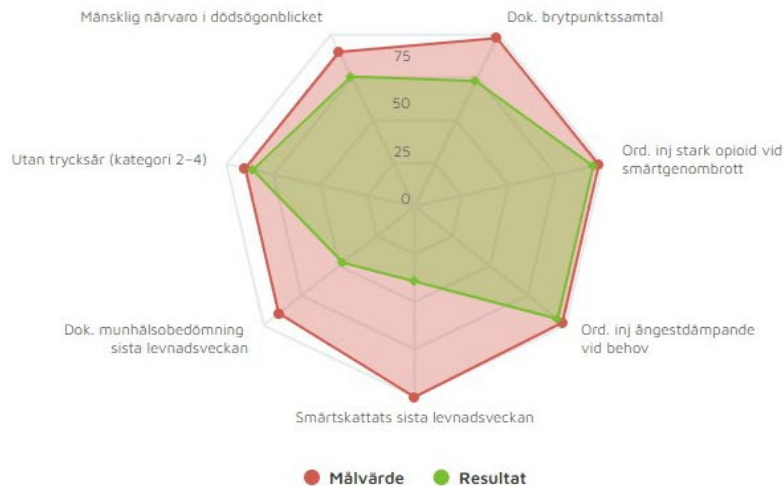
DETALJER

FÖRKLARING

Gruppera på: Riket ▾

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2020-01 - 2020-12

Dödsfallsenkät ▾

Närståendenkät ▾

Sparade rapporter

DIAGRAM

TABELL

DETALJER

FÖRKLARING

Gruppera på: Riket ▾

Urval

 Spåra urval för alla rapporterPERIOD ^

Från

År 2020 Månad Januari

Till

År 2020 Månad December

KÖN ▾

ÅLDERSGRUPP ▾

COVID-19 ▾

MINA ENHETER ▾

VERKSAMHET ▾

VERKSAMHETSKLASS ▾

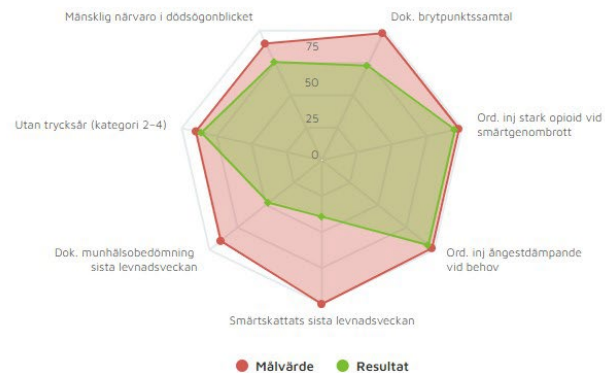
FOLKBOKFORINGSKOMMUN ▾

AVLIDENPLATS ▾

DIAGNOSGRUPP ▾

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2020-01 - 2020-12

Detta är en modifierad rapport

Dödsfallsenkät ▾

Närståendenkät ▾

Sparade rapporter

DIAGRAM

TABELL

DETALJER

FÖRKLARING

Gruppera på: Riket ▾

Urval

Spara urval för alla rapporter

PERIOD ^

Från

År 2020 Månad Januari

Till

År 2020 Månad December

KÖN ▾

ÅLDERSGRUPP ▾

COVID-19 ▾

MINA ENHETER ▾

VERKSAMHET ▾

VERKSAMHETSKLASS ▾

FOLKBOKFORINGSKOMMUN ▾

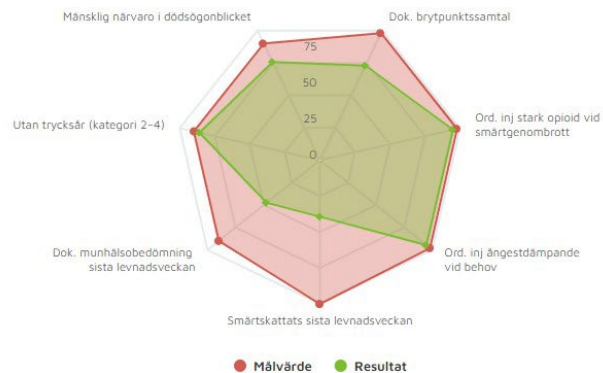
AVLIDENPLATS ▾

DIAGNOSGRUPP ▾

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2020-01 - 2020-12

Detta är en modifierad rapport

Urval

Spara urval för alla rapporter

PERIOD

Från

År 2020 Månad Januari

Till

År 2020 Månad December

KÖN

ÅLDERSGRUPP

COVID-19

MINA ENHETER

VERKSAMHET

VERKSAMHETSKLASS

FOLKBOKFORINGSKOMMUN

AVLIDENPLATS

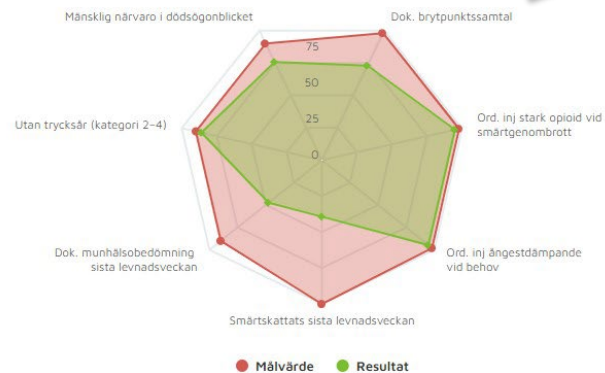
DIAGNOSGRUPP

 DIAGRAM
 TABELL
  DETALJER
  FÖRKLARING

Gruppera på: Riket

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2020-01 - 2020-12

Detta är en modifierad rapport

Urval

Spara urval för alla rapporter

PERIOD	▼
KÖN	▼
ÅLDERSGRUPP	▼
COVID-19	▼
VERKSAMHET	▼
VERKSAMHETSKLASS	▼
FOLKBOKFÖRINGSKOMMUN	▼
AVLIDENPLATS	▼
DIAGNOSGRUPP	▼
EXTERN KONSULT	▼

DIAGRAM

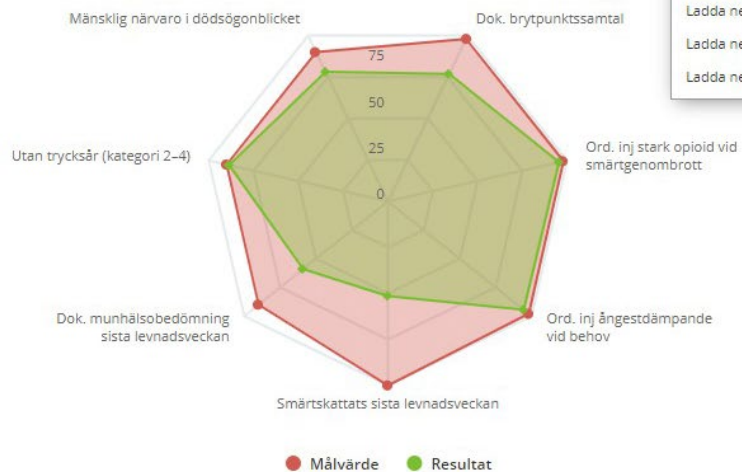
TABELL

DETALJER

FÖRKLARING

Spindeldiagram över kvalitetsindikatorer

Period 2020-03 - 2021-03

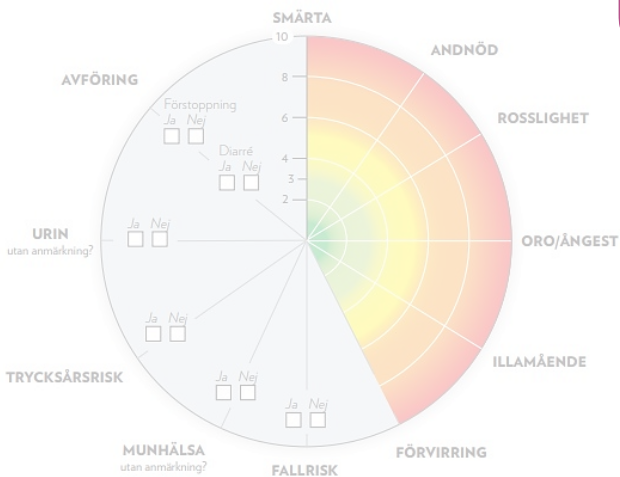
- Skriv ut diagram
- Ladda ned PNG-bild
- Ladda ned JPEG-bild
- Ladda ned PDF-dokument
- Ladda ned SVG-vektorgrafik

Vid behovsläkemedel

Hur gör ni?

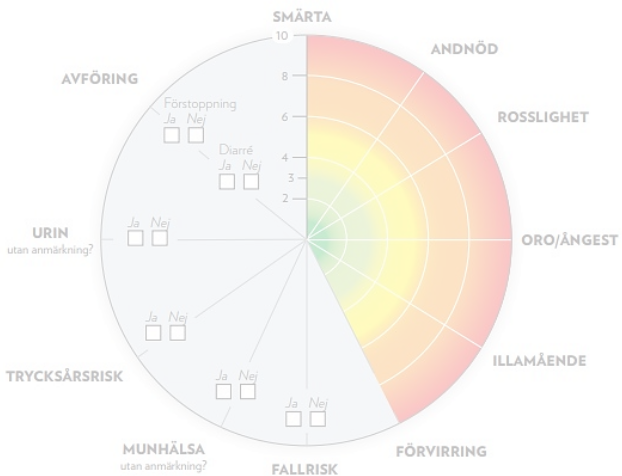
Utmaningar?

Smärta

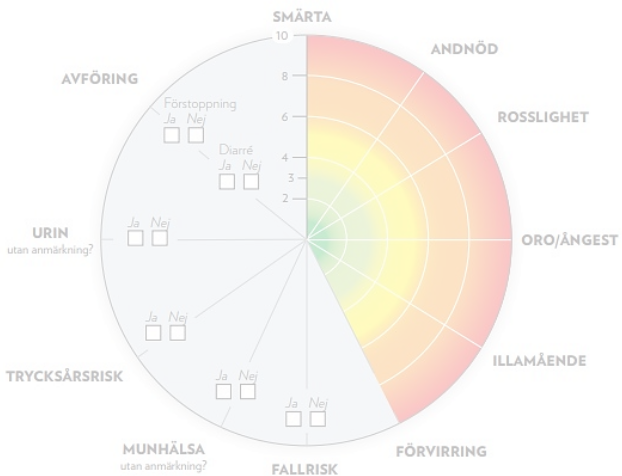
Hur gör ni?

Utmaningar?

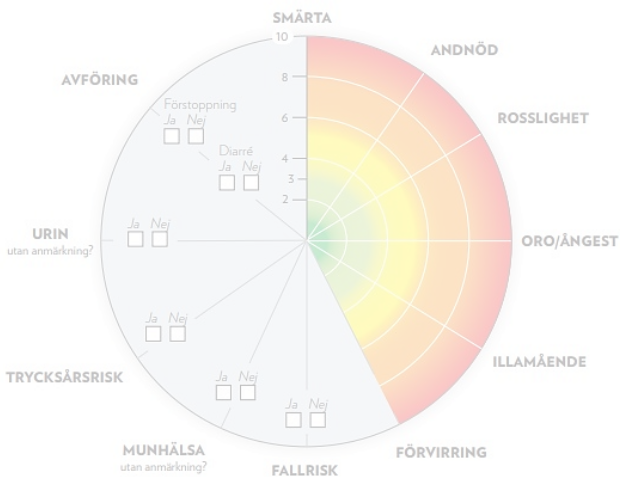
Andnöd och rosslighet

Hur gör ni?
Utmaningar?

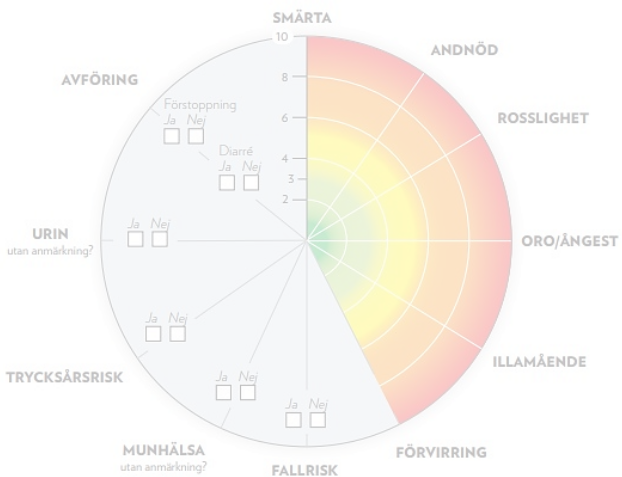
Oro, ångest och förvirring

Hur gör ni?
Utmaningar?

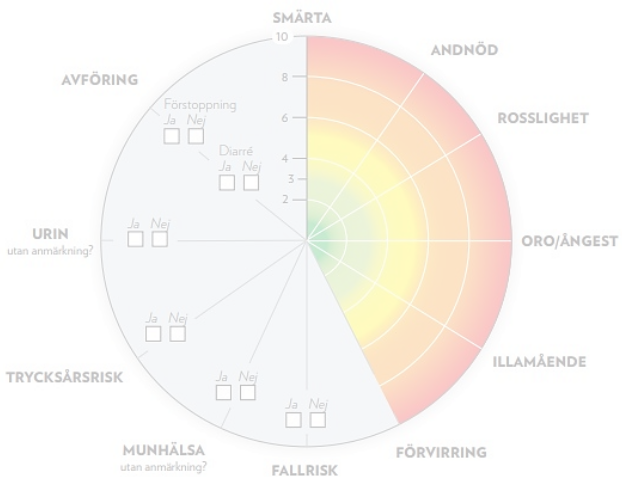
Illamående

Hur gör ni? Utmaningar?

Droppt och antibiotika

Hur gör ni?
Utmaningar?

Administrationssätt

Subkutan infart = neoflon.

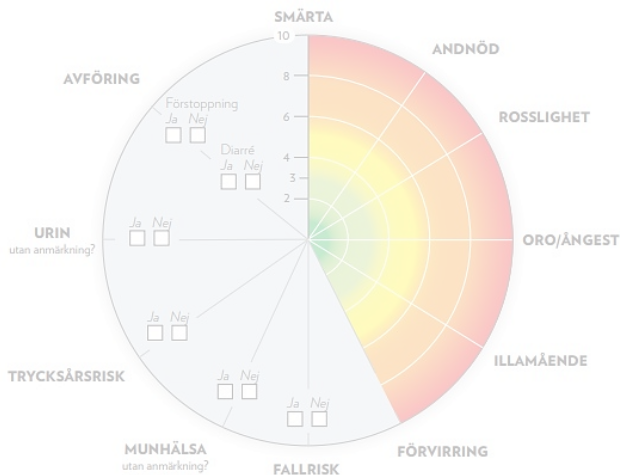
Sätt infarten på överarm eller bröst.

Kan sitta upp till 7 dagar – kolla vårdhandboken

Regelbundna besök

Opioidplåster transdermal behandling.

Glöm inte att smärtskatta!

Munhälsa

Munnen hör också till kroppen
Munhälsobedömning med ROAG
- en gång i veckan vid livets slut

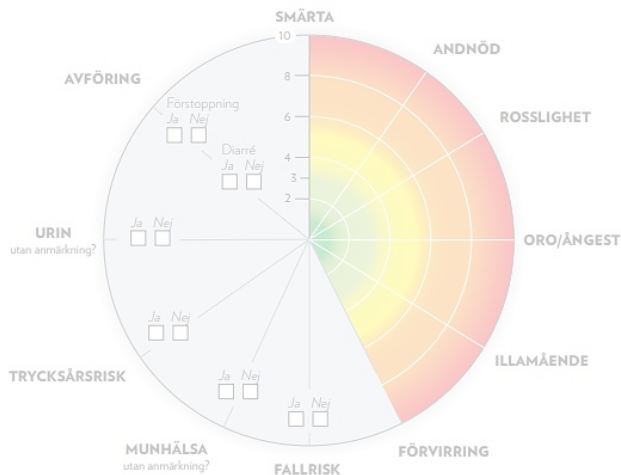
Vid livets slut – munvård en till två gånger i timmen
Närstående

Använd i första hand produkter som är saliversättare
Munvårdspinne, fuktgel, munvårdspinne med olja...

Viktigt att vid munsvamp först göra rent munnen mekaniskt innan
Nystatin

Smörj läpparna

Flux kan användas för rengöring av munhålan

Elimination

Är patienten förstoppad?

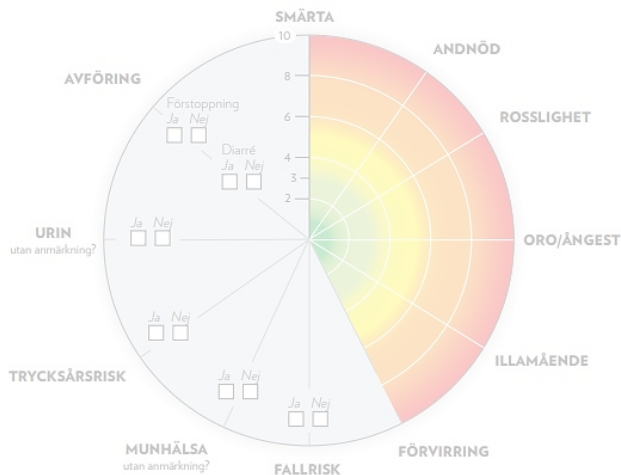
Diarré? Förstoppningsdiarré?

– Behandlas på samma sätt som vanlig diarré.

Behov av KAD? Inget krav

– individuell bedömning.

Finns behovet är det inte aktuellt att tänka på infektionsrisken

Trycksårsprevention

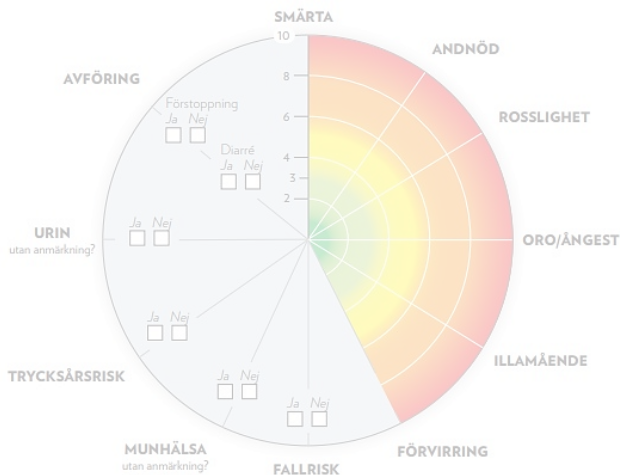
Lägesändring/Vändningar

Vändschema? Ungefär var 3-4 h, dock individuellt

Men i livets sista tid inte läge för vändningar –
mikroändringar/lägesändring bättre.

Vanliga uppkomstställen för trycksår

Öron, bakhuvud, axelled, skulderblad, armbåge,
sakrum, sittbensknöl, höft, mellan knän, ankel, häl.
OBS Slangar och dränage

Tryckavlastande madrass (5zon. Luft)

Patienten ska vändas/lägesändras trots luftmadrass.

Smörj med mjukgörande

Håll huden torr och ren

Purpose-T/Modifierad Nortonskala – dokumentera och följ upp!

Vad händer nu?

Tillbaka till arbetsplatsen

- Engagemang
- Viktigt är att du som ombud får tid att förbereda och med ditt uppdrag.
- Planeringsdag och APT

*Ta plats! Du är viktig och har en viktig funktion!
Viktigt att du är aktiv och har engagemang och driv!
Chefsstöd – framgångsfaktor
Hur mycket tid kan du kräva?
Sitt ner med din chef och gör upp en plan.*

På arbetsplatsträffarna

Betaniastiftelsen

- Lindring bortom boten
- www.betaniastiftelsen.nu/palliativ-varld

Palliativt kunskapscentrum, Stockholm

www.pkc.regionstockholm.se

Svenska palliativregistret

- Ta fram och visa statistik
- Beställ bl a stickor (fliken Kunskapsstöd)

Diskutera i arbetsgruppen

Hur är det att ta hand om en döende? Har du några erfarenheter av det?

Hur ser rutinerna ut? Vad fungerar, vad behöver förbättras?

Hur kan vi stötta närstående?

Reflektionsmaterial

Till exempel:

Visa en film per APT

Gå igenom och visa hur POFF:en, NRS och ROAG fungerar.

Visa statistik från SPR

Implementering

- **Planering** - Börja använda Symtomcirkeln för symtomskattning av palliativa vårdtagare.
- **Hur ska vi göra?** - Personalgrupp hemvårdsområde 1/avdelning X börjar 23-XX-XX.
Första utvärdering 23-XX-XX (förslagsvis 3 mån senare)
Andra utvärdering 23-XX-XX (förslagsvis 6 mån senare)
- **Under tiden** - Hur går det? Har det blivit någon förbättring? Hur ser det ut i palliativregistret? Vad säger första utvärderingen?
- **Resultat** - Hur har det gått? Hur ser det ut i Palliativ registret? Jämför resultaten! Utöka till hemvårdsområde 2/nästa avdelning?

Har ni haft uppstartsmöte?
"Hur ska vi lägga upp detta?"
Vet alla om vad som ska ske?"
Information på APT

DIPLOM

<https://www.akademiska.se/diplom>

Utvärdering

Använd länken för att
komma till utvärderingen

<https://forms.office.com/e/rBydSzfKDY>

Uppföljning av ombudsutbildning 11 maj 2023 kl. 14-15 över Teams

Länk finns på vår hemsida www.akademiska.se/pkt

Palliativa konsultteamet

- Rådgivning
- Vårdnivåbedömning
- Utbildning
- Palliativa ronder

www.akademiska.se/pkt

Telefon sjuksköterska
018-611 72 30

Måndag-Fredag kl 08-16
Läkare nås genom sjuksköterska

Våren 2023

Nätverksträffar

Palliativ vård vid demenssjukdom

Torsdag 25 maj kl. 13:30-15:30

Basutbildning palliativ vård för sommarvikarier och nyanställda inom kommunal vård och omsorg

Onsdag 14 juni kl. 13:30-15:30

Länkar finns på vår hemsida www.akademiska.se/pkt

Har du förslag på vad som skulle kunna lyftas på nätverksträffarna, maila oss gärna på palliativt.centrum@akademiska.se

Våren 2023

Länkar och datum finns på vår hemsida www.akademiska.se/pkt

Har du förslag på vad som skulle kunna lyftas på nätverksträffarna, maila oss gärna på palliativt.centrum@akademiska.se

**AKADEMISKA
SJUKHUSET**

Palliativa konsultteamet

- Rådgivning
- Vårdnivåbedömning
- Utbildning
- Palliativa ronder

Telefon sjuksköterska
018-611 72 30

Måndag-Fredag kl 08-16
Läkare nås genom sjuksköterska

Beställning av material

- ditt namn
- mailadress
- arbetsplats
- postadress till arbetsplatsen
- hur många POFF:ar och häften du vill ha till

PALLIATIV
VÅRD I LIVETS
SLUTSKEDE

palliativt.centrum@akademiska.se

Referenser

Regionala cancercentrum i samverkan (2021). Palliativ vård i livets slutskede nationellt vårdprogram. Stockholm: Regionala cancercentrum i samverkan

Socialstyrelsen (2013). *Nationellt kunskapsstöd för god palliativ vård i livets slutskede: vägledning, rekommendationer och indikatorer. Stöd för styrning och ledning.* Socialstyrelsen

Socialstyrelsen (2011). Näring för god vård och omsorg; en vägledning för att förebygga och behandla undernäring

Svenska Palliativregistret

Svensk sjuksköterskeförening. (2014). Strategi för kvalitetsutveckling inom omvårdnad.

Sundelöf J & Thunberg K (2017) Palliationspraktikan del 1 och 2